

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΔΟΣ

Κυριακή, 15-12-2013

Κυριακή, 15 Δεκεμβρίου 2013

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΛΣΟΝ ΜΑΝΤΕΛΑ

Καλό κατεύοδιο, Μαντέλα!

«Μακάριοι οί δεδιωγμένοι ἔνεκεν δικαιοσύνης...» (Ματθ. 5, 10)

Στην παγκόσμια συγκίνηση για την εκδημία του Νέλσον Μαντέλα (18.7.1918-05.12.2013) μετέχουμε και μείς τόσο επειδή **τιμούμε έναν αμείλικτα δεδιωγμένον ἔνεκεν δικαιοσύνης Χριστιανό** (Μεθοδιστή), έναν πολυβασανισμένο αγωνιστή και ελευθερωτή του λαού του και έναν εγκάρδιο φίλο της Ελλάδας, όσον και για ειδικότερους λόγους. Υπενθυμίζουμε μερικούς από τους λόγους αυτούς:

Ο μακαριστός Κισάμου και Σελίνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ είναι γνωστόν ότι είχε ιδιαίτερη ευαισθησία για την Αφρική και ότι κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για την εκπαίδευση στον τόπο μας στελεχών για το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας.

Στο πνεύμα αυτό εργασθήκαμε και στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης

τόσο στα πλαίσια του γενικού έργου της, όσο και με ειδικές δράσεις, που είχαν έμμεση, ενίοτε και άμεση σχέση με τον Μαντέλα και τον αγώνα του. Ως γενικό κανόνα εφαρμόσαμε πάντοτε τη φιλοξενία νέων από την Αφρική, που σπουδάζουν σε ελληνικά Πανεπιστήμια, καθώς και τη διευκόλυνση συμμετοχής Αφρικανών σε επιστημονικά συνέδρια του Ιδρύματος. Στη Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου και στην Ακαδημία φιλοξενήθηκαν κατά καιρούς γυναίκες από τη Ν. Αφρική, που συνεργάστηκαν με τους Γυναικείους Συλλόγους της Μητροπόλεως και ενημερώθηκαν στην Ακαδημία για αναπτυξιακά και άλλα προγράμματα. Σε όλα τα παγκόσμια συνέδρια Κρητών που πραγματοποιήθηκαν στην Ακαδημία είχαμε τη χαρά να υποδεχθούμε και εκπροσώπους των Κρητών από τη χώρα του Μαντέλα και να ενημερωθούμε για τα προβλήματα και τις προοπτικές της χώρας αυτής.

Εκδήλωση για τον Ν. Νταντέλα

Πολλοί άνθρωποι του τόπου, μεταξύ των οποίων εκπρόσωποι των τότε δικαστικών και άλλων Αρχών των Χανίων, καθώς και τα μέλη μεγάλου διεθνούς συνεδρίου (Νεότερες εξελίξεις στη Φυσική Υψηλών Ενεργειών), συνεόρτασαν μαζί μας στην ωραία και συγκινητική εκδήλωση που οργανώσαμε στην Ακαδημία στις 9 Ιουλίου 1988 προς τιμήν του φυλακισμένου Μαντέλα με αφορμή τη συμπλήρωση 70 χρόνων από τη γέννησή του. Για την προσωπικότητα και τους αγώνες του (Χολισλάλα) Νέλσων Μαντέλα υπέρ των δικαιών του λαού του, εναντίον των φυλετικών διακρίσεων και υπέρ της καταλλαγής των λαών και της ειρήνης, για την όλη προβληματική στη χώρα τους και ειδικότερα για την κατάσταση των παιδιών, μίλησαν ο Νοτιοαφρικανικός φιλόσοφος Ρόμπερτ Κρίγκερ και η σύζυγός του Έθελ, που ζούσαν τότε ως πολιτικοί εξόριστοι στην Κεντρική Ευρώπη. Το καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης κάλυψαν άριστα η Αμερικανίδα Κάρεν Γκραν (υψίφωνος της Όπερας της Ν. Υόρκης), η Σοφία Ροσμαράκη (πιάνο), καταγόμενη από οικογένεια της Σπηλιάς Κισάμου, αλλά μεγαλωμένη στην Τσεχία, όπου έκαμε και τις μουσικές της σπουδές, και οι ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΔΑΡΕΣ. Είχαμε την αίσθηση, ότι στην όμορφη εκείνη αποσπερίδα συναντήθηκαν κατά συμβολικό τρόπο στην Κρήτη οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Σοβιετική Ένωση και η Νότ. Αφρική, για να μιλήσουν και να υμνήσουν μαζί μας τη λευτεριά και την ελπίδα! Οι εισπράξεις από την εκδήλωση διατέθηκαν για τα παιδιά της Ν. Αφρικής μέσω του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας.

Ο αγώνας του Μαντέλα και του λαού του πηγή έμπνευσης

Λιγότερο γνωστό είναι ίσως το γεγονός, ότι τα δεινοπαθήματα της Αφρικής και οι αγώνες των λαών της και ειδικότερα του Μαντέλα υπήρξαν ένα από τα κίνητρα και μια από τις πηγές έμπνευσης των Εκκλησιών όλου του κόσμου για συντονισμένες δράσεις. Εντελώς συνοπτικά σημειώνω τα ακόλουθα:

Τον Αύγουστο του 1983 συνήλθε στο Βανκούβερ του Καναδά η 6η Γενική Συνέλευση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (Π.Σ.Ε). Είχα εκεί την ευθύνη να κάμω εκ μέρους των

Ορθόδοξων Εκκλησιών κριτική θεώρηση των λεγομένων «Κειμένων της Λίμας» για το Βάπτισμα, τη Θεία Ευχαριστία και το Λειτουργήμα (Ιεροσύνη). Μεταξύ άλλων υπέμνησα ότι η χριστιανική θεολογία και Εκκλησία δεν επιτρέπεται να παρακάμπτει το λαό και τη ζωή, απομονώνοντας ως δήθεν ακραιφνώς θεολογικά τα θέματα πίστεως, με αποτέλεσμα, να αφήνει τη ζωή σε όσους υπόσχονται επίγειους παραδείσους, ενώ ποτίζουν το λαό με την πικρή γεύση της κόλασης. Παραβίαση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διόγκωση και «τελειοποίηση» των όπλων μαζικής καταστροφής, μεγιστοποίηση της απόστασης μεταξύ πλούτου και φτώχειας, αυξανόμενη επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος, έξαρση των φυλετικών αντιπαραθέσεων είναι κατ' εξοχήν θέματα θεολογικά. Η Συνέλευση εκείνη, που είχε ενώπιόν της όχι μόνον νοτιοαφρικανικές, αλλά και πολλές άλλες αφορμές για σκέψη και δράση προς την κατεύθυνση αυτή, καθιέρωσε μια διεκκλησιαστική συνοδική διαδικασία με το ειδικό πρόγραμμα **«Δικαιοσύνη, Ειρήνη και Προστασία της Δημιουργίας»** (JPIC). Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού αναπτύχθηκαν έκτοτε ποικίλες δράσεις παγκοσμίως.

Εξάλλου, σε μεγάλη Συνέλευση όλων των Εκκλησιών της Ευρώπης στη Βασιλεία της Ελβετίας το 1989 αξιολογήσαμε την πορεία του προγράμματος αυτού και αναδείξαμε τις ειδικές ευθύνες της ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας για πολλές από τις κρίσεις της ανθρωπότητας. Πιο συγκεκριμένες προτάσεις και δεσμεύσεις των Εκκλησιών διατυπώσαμε στην Παγκόσμια Διάσκεψη του ΠΣΕ στη Σεούλ (1990), που τις επικυρώσαμε και συγκεκριμενοποιήσαμε κατά τη Γενική Συνέλευση του Συμβουλίου στην Καμπέρα της Αυστραλίας το 1991. Σε όλες αυτές τις δράσεις οι καταστροφικές συνθήκες και αντιπαραθέσεις στη χώρα του Μαντέλα πρόσφεραν πληθώρα σκέψεων και επιχειρημάτων. (Πολύτιμο βιβλίο για περισσότερα σχετικά: Στυλ. Τσομπανίδης, *μετα-λειτουργία*, η ορθόδοξη συμμετοχή στην κοινή χριστιανική μαρτυρία για δικαιοσύνη, ειρήνη και ακεραιότητα της δημιουργίας, Θεσσαλονίκη 2009).

Η Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης συνεργάστηκε επίσης με τις άλλες χριστιανικές Ακαδημίες της Ευρώπης σε συγκεκριμένες δράσεις, όπως στο boycott των φρούτων και άλλων προϊόντων από τη Ν. Αφρική στις αγορές της Ευρώπης και στην κατάκριση των διατραπεζικών σχέσεων ορισμένων δυτικών Εκκλησιών με το απάνθρωπο καθεστώς του apartheid στη χώρα αυτή. Αυτό σήμανε βέβαια σύγκρουση με τις αποικιοκρατικές δυνάμεις και νοοτροπίες. Σε σχέση με τη Ν. Αφρική και άλλες παρόμοια προβληματικές καταστάσεις, για τις οποίες χρειάστηκε να ασχοληθεί η Ακαδημία μας (όπως τη Σρι Λάνκα) είχαμε την ευλογία πολύτιμης συμβουλευτικής σχέσης με τον επιστήθιο φίλο, γενναίο και σοφό συνήγορο του Μαντέλα, τον Γεώργιο Μπίζο.

Εκλογές στη Νοτιοαφρικανική Ένωση

Κατά τις πρώτες εκλογές στη Νοτιοαφρικανική Ένωση (26 Απριλίου 1994) λειτούργησε εκλογικό τμήμα και στο Ηράκλειο για τους Νοτιοαφρικανούς που βρίσκονταν στην Κρήτη. Για τη διασφάλιση ελεύθερων και τίμιων εκλογών η Διεθνής Ανεξάρτητη Εκλογική Επιτροπή ανέθεσε στον υπογράφοντα το έργο Επιτηρητή διεξαγωγής των εκλογών στην Κρήτη με βοήθό τον συνεργάτη της ΟΑΚ Ε. Καστρινάκη. Η Πρεσβεία της Νοτιοαφρικανικής Ένωσης

στην Αθήνα με επιστολή της ευχαρίστησε για την προσφορά της εξειδικευμένης αυτής υπηρεσίας και την άμεμπτη διεξαγωγή των εκλογών.

Ο Π. Παπαδερός (δεύτερος από δεξιά) κατά τα εγκαίνια του Αστεροσκοπίου

Ας επιτραπεί, τέλος, η **μνεία και μιας ακόμη κρητικής προσφοράς**. Στις 11 Νοεμβρίου 2005 έγιναν τα εγκαίνια του SOUTHERN AFRICAN LARGE TELESCOPE (SALT), του μεγαλύτερου στο Νότιο Ημισφαίριο, ενός από τα μεγαλύτερα του κόσμου. Δικαίως το επαινούν ως «το γιγαντιαίο μάτι της Αφρικής προς το σύμπαν». Στην κατασκευή του βοήθησαν διάφορες χώρες. Τη γερμανική πλευρά εκπροσώπησε το Πανεπιστήμιο του Göttingen, (Καθηγητής Fricke και Επίκουρος τότε Καθηγητής Αστροφυσικής **Πολυχρόνης Α. Παπαδερός**, ο οποίος χρειάστηκε να μεταβεί πολλές φορές στο μεγάλο εκείνο εργοτάξιο, όπου συνεργάστηκε στον επιστημονικό σχεδιασμό του Τηλεσκοπίου).

Δικαιολογημένα λοιπόν συνορτάσαμε την ορκωμοσία του Μαντέλα ως πρώτου έγχρωμου Προέδρου της Νοτίου Αφρικής, ύστερα από πολλών ετών αγώνες για την απελευθέρωση του λαού του, που του κόστισαν φυλακίσεις, βασανισμούς, οικογενειακές περιπέτειες, αλλά και τον καθιέρωσαν ως τον αδιαμφισβήτητο ηγέτη, σεβαστό παγκοσμίως, όπως αποδείχθηκε και με όσα ακολούθησαν τις τελευταίες ημέρες.

Αλέξανδρος Κ. Παπαδερός